

Framtidskompassen AB

2024-03-26

1 (6)

Dnr-2022:8801

Uppföljningsbeslut

Uppföljning av kvalitetsgranskning av lärares
arbete för att tidigt motverka könsbundna
utbildnings- och yrkesval vid Framtidskompassen
Västra Ingelstads skola, Framtidskompassen AB

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av hur lärare arbetar för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval vid Framtidskompassen Västra Ingelstads skola, Framtidskompassen AB. Granskningen genomfördes under hösten 2023.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 29 september 2023.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Framtidskompassen Västra Ingelstads skola senast den 19 mars 2024 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Framtidskompassen AB har inkommit med en sådan redovisning den 12 mars 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

- **Lärarna behöver medvetet och kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.**

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten

- **Lärarna behöver se till att studie- och yrkesvägledningen i undervisningen är aktuell och uppdaterad och vidgar elevernas perspektiv utifrån ett jämställdhetsperspektiv.**

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten

Skolinspektionen avslutar granskningen.

Bakgrund

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Lärarna behöver medvetet och kontinuerligt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på undervisningens innehåll.

Av huvudmannens redovisning framgår att lärarna har fått viss fortbildning i jämställdhetsfrågor genom workshops där de har fått diskutera sina erfarenheter och

goda exempel. Vidare arbetar lärarna aktivt för att inkludera och synliggöra olika perspektiv, erfarenheter och bidrag från både kvinnor och män i undervisningen. Lärarna låter också eleverna granska och kritiskt reflektera kring könsnormer. Till stöd för arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen har lärarna redigerat mallar för pedagogiska planeringar och formulerat mål för undervisningen om jämställdhet.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att utvecklingsarbetet kring jämställdhet i undervisningen hittills har följts upp genom en elevhearing som bekräftat att eleverna upplever att jämställdhet tas upp under lektionerna. Skolan har dock planerat för att regelbundet utvärdera arbetet. Vidare kommer lärarna att fortlöpande erbjudas möjlighet att utbyta erfarenheter kring jämställdhetsarbetet i olika årskurser genom att detta ska lyftas på arbetslagsmötet en gång i månaden. Skolan undersöker också möjligheterna kring samarbeten med externa organisationer profilerade mot jämställdhetsfrågor för att kunna dra nytta av deras fördjupade kunskaper.

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete även behövde inledas inom följande:

- Lärarna behöver se till att studie- och yrkesvägledningen i undervisningen är aktuell och uppdaterad och vidgar elevernas perspektiv utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Av huvudmannens redovisning framgår att lärarna har inventerat befintliga resurser för att se till att eleverna får tillgång till aktuell och uppdaterad information kring framtida studier och yrken. Lärarna har även deltagit i en fortbildningsdag kring studie- och yrkesvägledning. I övrigt beskriver huvudmannen att skolan planerar för en rad åtgärder, bland annat diskussioner mellan lärare och elever kring könsmönster och förväntningar kring olika yrkes- och studieval, en struktur för månadsvisa avstämningar mellan rektorn och studie- och yrkesvägledaren samt möjligheter att bjuda in gästföreläsare från olika yrkesområden.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Anna Johansson
Beslutsfattare
Signerat av: Anna Johansson

X Ulrika Kolben Waaranperä

Ulrika Kolben Waaranperä
Föredragande
Signerat av: Ulrika Kolben Waaranperä

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval
\(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/kvalitetsgranskning-och-utvardering/larares-arbete-for-att-tidigt-motverka-konsbundna-utbildnings-och-yrkesval)

Bilaga 1: Författningsstöd

Av **1 kap. 5 § skollagen** framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I den inledande delen av läroplanen för grundskolan (**Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**) framgår bland annat följande. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

I grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.1 Normer och värden**) anges att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Vidare ska lärare specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Enligt grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.3 Elevers ansvar och inflytande**) ska läraren verka för att elever oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vidare framgår av grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.6, Skolan och omvärlden**) att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Enligt **2 kap. 29 § skollagen** ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av förarbetena till skollagen (**Prop. 2009/10:165 s. 278-279**) framgår att den studie- och yrkesvägledningskompetensen inte nödvändigtvis behöver finnas inom den egna skolenheten. Många fristående skolor köper t.ex. in vägledningstjänster. Ett krav på att studie- och yrkesvägledningskompetens ska finnas innebär dock en tydlig markering av huvudmannens ansvar för att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning, samtidigt som organisationen även fortsättningsvis är en lokal fråga. I läroplanerna finns både riktlinjer för alla som arbetar i skolan och särskilda riktlinjer för studie- och yrkesvägledare eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter. Enligt förarbetena

speglar detta att både lärare, skollära och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

I grundskolan läroplan (**Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden**) anges att studie- och yrkesvägledaren, eller den som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och vara stöd till den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.